

Kvalitetsredovisning förskola 2019 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår	3
Kvalitetsarbets genomförande	3
Strukturella förutsättningar.....	5
Effekter av arbetet med utvecklingsområden för innevarande budgetår	8
Effekter av övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser innevarande budgetår för ökad måluppfyllelsen	10
Självvärdering	12
Förskoleundersökning	15
Resultat från övriga underlag	17
Effekter av stadsövergripande insatser innevarande budgetår	19
Sammanfattande analys.....	19
Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå	19
Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår.....	20

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår

Kvalitetsarbets genomförande

Anvisning

Beskriv stadsdelsnämndens/enhetens kvalitetsarbete, strukturen för sammanställning av resultat och analys för att säkerställa en god och likvärdig kvalitet utifrån de nationella målen.

Det omfattar exempelvis ansvarsfördelning, tidsplan för olika moment som inhämtande av underlag, mötesformer, dialoger med enheterna, verksamhetsbesök och hur stadsdelen/enheten bidrar till att utveckla enheternas/förskolans kvalitetsarbete med mera.

Nedan beskrivs avdelningens struktur för sammanställning av resultat och analys för att säkerställa en god och likvärdig kvalitet utifrån de nationella målen.

För att främja ledningsteamens möjlighet till ett nära ledarskap har avdelningen, med samma antal ledningsfunktioner, ökat från fem till sex stycken förskoleenheter.

Mötesforum/uppföljningar under 2019:

1. Kvalitetsuppföljningar - totalt två per ledningsteam tillsammans med avdelningschef och utvecklingsledare. Vårtermin och hösttermin.
2. Pedagogiskt forum - totalt fyra tillfällen vid vilka ledningsorganisationen deltar (avdelningschef, rektorer, biträdande rektorer, pedagogiska utvecklingsledare samt utvecklingsledaren). Forumet leds av en pedagogisk konsult.
- 3.Handledning med respektive ledningsteam - under våren genomfördes samtal med de ledningsteam som inte hade något samtal hösten 2018.
4. **Nytt** Syskonteam - samtal under hösten där två ledningsteam/samtal träffat pedagogisk konsult och utvecklingsledare
5. **Nytt** Utvidgat ALG - startade mars 2019, totalt åtta träffar under året där rektorer, biträdande rektorer, enhetschef, avdelningschef, utvecklingsledare samt verksamhetscontroller deltagit.
6. Enskilda uppföljningar - var 4-6 vecka träffas rektor/enhetschef och avdelningschef

1. Kvalitetsuppföljningar

Syftet med kvalitetsuppföljningar är att följa det systematiska arbete som sker med enheternas och avdelningens verksamhetsplaner som utgångspunkt. För att öka kunskapsinhämtningen av kvaliteten på förskolornas utbildning fick samtliga ledningsteam, våren 2019, välja ut två arbetslag som uppföljningarna utgick från. Teamen skulle beskriva hur dessa arbetslag konkret arbetade med barnen utifrån 1-2 enhetsmål i verksamhetsplanen 2019 Baserat på analys av vårens samtal (se nedan analys) fokuserade höstens uppföljningar på

förskolornas pedagogiska planering. Hur ser förutsättningarna ut inom respektive enhet vad gäller kompetens hos pedagoger kring planering? Ledningsteamerna skulle utgå från ett nuläge och utifrån samtliga förskolor i respektive enhet.

2. Pedagogiskt forum

Inför varje forum har samtliga ledningsteam fått uppgifter som förutsatt att teamen diskuterat och analyserat sina verksamheter. Vid varje forum har minst ett team presenterat sitt arbete, utmaningar samt framgångsrika arbetssätt, vilket har främjat en lärande organisation. Konkreta arbetssätt har delats mellan kollegor och flera av dessa har förverkligats. Under våren genomförde ledningsteamerna kartläggningar av förskolorna utifrån vilka undervisningsmiljöer som fanns representerade. Varje team fick reflektionsfrågor som sedan två enheter presenterade med bildspel. Övriga team hade med sig sina reflektioner in i gemensamma diskussioner. Baserat på kartläggningarna skulle teamen inför nästa pedagogiska forum fundera över hur de som ledning behöver stötta/leda arbetslagen utifrån givna förutsättningar. Genom att belysa enskilda avdelningar men även kartläggningar av hela förskoleenheter har såväl ledningsteam som stab ökat sin kunskap om stadsdelens pedagogiska kvalitet. Detaljer gör att arbetet med verksamhetsutveckling blir mer greppbart och effekter av arbete med valda fokusområden än mer synbart.

3.Handledning

För att kunna stötta respektive ledningsteam i uppgifter inför alternativt efter pedagogiska forum har det pedagogiska forumets konsult samt avdelningens utvecklingsledare besökt respektive ledningsteam under höst 2018 samt vår 2019. Dessa handledningstillfällen har bidragit till ökad analys av den egna förskoleverksamheten utifrån arbetet med pedagogiska miljöer. Ledningsteam uttrycker att de blivit mer konkreta gentemot pedagoger kring vad som förväntas av arbetet utifrån att teamet blivit tryggare i förskolornas "nuläge och önskat läge".

4. Syskonteam

Vid utvärdering av vårens pedagogiska forum var det flera som uttryckte önskan om att fortsätta dela erfarenheter mellan enheterna och att syskonteam kunde vara en möjlig väg. Inför samtalen mailade avdelningens utvecklingsledare ut en översikt bild av stadsdelens pågående processer och samtliga team skulle fundera på vilka av dessa som var mest framträdande i enheten just då. Givet de processer de valde skulle de, under samtalet, beskriva hur teamets arbetsfördelning såg ut i dessa processer. Syskonteamerna har främjat enheternas samarbete.

5. Utvidgad ledningsgrupp

Baserat på stadsdelens goda erfarenheter av att vidga gruppen som deltagit i pedagogiska forum startade under året en utvidgad ledningsgrupp. Ett forum där rektorer och biträdande rektorer arbetat mer praktiskt med sitt kvalitetsarbete, bland annat genom att öva på att skriva analyser. Erfarenheter och kunskaper mellan enheter har utbytt.

Avdelningens verksamhetsplan

Avdelningen gör en egen verksamhetsplan, innehållet inför 2018 var mer avgränsat än tidigare vilket är ett resultat av det utvecklingsarbete som pågår. Detsamma gäller för innevarande år. För att arbete utifrån ställda mål ska kunna följas upp, utvärderas, analyseras

och utvecklas krävs begränsning av innehåll. Avdelningen kan och ska inte ”fokusera lite på mer” utan istället ”fokusera mycket på mindre”. Målen i avdelningens verksamhetsplan handlar om hur avdelningens ledningsorganisation ska ge medarbetarna rätt förutsättningar så att de kan utföra förskolans uppdrag och nå de nationella målen, se nedan två mål:

1. Förskolans inre organisation utgår från strukturella förutsättningar

Förväntat resultat: Förskolas inre organisation med barnindelning, pedagogers arbetsfördelning och verksamhetens dagstruktur anpassas utifrån de yttre villkor som råder

2. Förskolläraled undervisning säkerställs på samtliga avdelningar

Förväntat resultat: Samtliga barn deltar i en förskoleverksamhet som är planerad av förskollärare.

Analys

Anvisning

Beskriv vad som varit framgångsrikt i det här arbetet och vad som kan förbättras inför kommande år

Stadsdelen har valt att hålla kvar förra årets utvecklingsområden (pedagogisk miljö samt språk och kommunikation) men även begränsa vad som ska följas upp inom dessa områden. Ökad kunskap hos ledning i vad som är förskolornas styrkor och utmaningar har i sin tur lett till att uppföljningsverktyg förfinats och syften tydligare kunnat förmedlas. Genom att ledningsteamerna fått i uppdrag att följa enskilda arbetslag har bilden av vad som krävs av såväl ledning som pedagoger blivit tydligare. Under vårens kvalitetsuppföljningar framgick att ledningsteamerna ägde god kunskap om arbetslag och deras förutsättningar men inte lika tydligt vad som sker bland barnen, vilka effekter ger arbetssätten som beskrivs i enheternas verksamhetsplaner? Finns den kompetens bland pedagogerna som krävs för att genomföra en pedagogisk planering? Med det som utgångspunkt kom höstens kvalitetsuppföljningar att handla om arbetslagens kompetens i att planera den pedagogiska utbildningen.

Stadsdelens nya uppföljningsverktyg med syskonteam och utvidgad ledningsgrupp har ytterligare främjat det kollaborativa lärandeprocesser. Att ta tillvara varandras kunskaper och kompetenser, att prova nya arbetssätt och tillsammans diskutera förskolans uppdrag har både utmanat och berikat oss. Fortsatt med fokus på stadsdelens gemensamma fokusområden.

Till nästa år kommer arbetet med att avgränsa vad som ska följas upp att fortsätta. Stadsdelen behöver på ett mer systematiskt sätt följa upp pågående arbete med exempelvis gemensamma basmiljöer. Stadsdelen behöver förbättra arbetet med att fördela resurser, såväl vad gäller förskollärare men även annan kompetens som språkkunskaper.

Strukturella förutsättningar

Anvisning

Som en bakgrund till analysen redovisas uppgifter om verksamhetens strukturella förutsättningar och organisation. Vidare hur stadsdelsnämnden/enheten fördelat resurser

till utbildningen efter barnens olika förutsättningar och behov.

Beskriv:

- *Organisation på stadsdelsnämnds nivå/ enhetsnivå med stödfunktioner för enheterna*
- *Antal förskoleenheter och deras organisation*
- *Effekten av genomförda organisationsförändringar*

Skärholmens kommunala förskolor är organiserade under avdelningen förskola. I Skärholmen finns det 23 kommunala förskolor.

Avdelningens ledningsgrupp består av avdelningschef, rektorer, enhetschef samt verksamhetscontroller och utvecklingsledare. Denna grupp har återkommande möte varje vecka. Avdelningschef träffar varje rektor för enskild uppföljning var 4-6 vecka.

Avdelningens stab består av verksamhetscontroller, utvecklingsledare samt IT-strateg.

Varje rektor leder ett ledningsteam inom sin förskoleenhet, totalt finns sex förskoleenheter inom förvaltningen. Rektorerna har valt att forma sina ledningsteam på olika sätt. Fyra förskoleenheter har en biträdande rektor och en pedagogisk utvecklingsledare, en förskoleenhet har en biträdande förskolechef och två pedagogiska utvecklingsledare. En förskoleenhet har en pedagogisk utvecklingsledare. Rektor, biträdande rektor eller pedagogisk utvecklingsledare träffar varje avdelning 3-4 ggr/år för arbetslagsuppföljning med fokus på dialog kring utbildningen. Där diskuteras vilken utveckling som skett och vilka behov som finns för att nå förväntade resultat. Arbetsplatsträffar sker varje månad. De pedagogiska utvecklingsledarna deltar på avdelningarnas reflektioner.

Sedan hösten 2019 sitter samtliga förskolors administratörer samlade på samma förskola. Tillsammans ger de administrativt stöd till samtliga ledningsteam.

Utvecklings- och stödenheten består av enhetschef, stadsdelens kultursekreterare, tre specialpedagoger varav en även är samordnare för barn i behov av särskilt stöd. Till enheten hör fem öppna förskolor och fyra parklekar. Utvecklings- och stödenheten är till stöd för samtliga förskoleenheter.

Träffar varje avdelning 3-4 ggr/år för arbetslagsuppföljning med fokus på dialog kring utbildningen.

Anvisning

Redovisa uppgifter från den 15 oktober för de senaste tre åren i tabellform gällande:

	Budgetår 2019	Budgetår 2018	Budgetår 2017
Antal inskrivna barn (antal)	1249	1242	1290
Andel inskrivna barn (%)	90,4	90,9	
Andel legitimerade förskollärare (räknat på)	36,28		

årsarbetare med förskollärlägitimation) (%)			
Andel anställda som förskollärare (räknat på årsarbetare) (%)	37,6	36,1	38,7
Andel anställda i barngrupp som saknar utbildning* för arbete med barn. (räknat på årsarbetare) (%)	2,3		
Antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen (antal)	4		
Barn per personal/årsarbetare med resurspersoner (antal)	4,7	4,5	4,9
Barn per personal/årsarbetare utan resurspersoner (antal)	5,5	5,3	5,9
Barn per grupp (antal)	15	14,6	15
Barn per grupp, yngre barn (antal)			
Barn per grupp, äldre barn (antal)			
Andel barn med annat modersmål än svenska (%)	68,6	61	68,7
Andel personal med annat modersmål än svenska (%)	86	80	78

Analys

Anvisning

Analysera de strukturella förutsättningarna utifrån hur de påverkat måluppfyllelsen enligt skollagen och läroplanen samt likvärdigheten. Redogör för relevanta variationer mellan enheter, förskolor och arbetslag, om det exempelvis finns arbetslag som saknar legitimerade förskollärare.

Redovisa de åtgärder som planeras med utgångspunkt från detta och ta med de viktigaste i den sammanfattande analysen.

Det är fortfarande svårt att rekrytera förskollärare och utfallet på 37,6 % förskollärare är lägre än i början av hösten. Utfallet på 37,6 % är något högre än föregående år vilket beror både på att den totala grundbemanningen är lägre samt att antalet förskollärare ökat med en person. Nyanställningar av förskollärare under året har framförallt skett genom rekommendationer av befintlig personal. Förvaltningen tolkar det som positivt att förvaltningen ses som en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen tar tillvara, stimulerar och utmanar förskolläraernas pedagogiska kompetens och ledarskap bland annat genom att de leder barnskötarnätverk och är delaktiga i förskolornas utvecklingsarbeten. Förskolorna har inlett arbetet med att implementera den handlingsplan, riktad till barnskötare och förskollärare, som tagits fram för att förbättra deras arbetssituation.

I det kunskaps- och erfarenhetsutbyte som sker mellan studenter, verksamheter och högskola/universitet, bland annat i projektet CPU med Södertörns högskola, ser förvaltningen möjligheter att uppjobba en rekryteringsbas för nytexaminerade förskollärare samt öka kvaliteten på förskoleverksamheterna. Förvaltningen fortsätter säkerställa att andelen förskollärare är jämnt fördelade över förskolorna.

Förvaltningen gör bedömningen att dessa åtgärder tillsammans kommer bidra till att andelen förskollärare ökar.

Förvaltningen har flera blandade grupper med både små och stora barn. Det är därmed svårt att redovisa uppdelningen antal små barn i grupp samt antal stora barn i grupp.

Effekter av arbetet med utvecklingsområden för innevarande budgetår

Anvisning

Redogör för bakgrunden till årets utvecklingsområden, vilka insatser som genomförts och om insatserna gett någon effekt.

Likvärdig förskola med hög kvalitet är stadsdelens övergripande mål

Förvaltningen prioriterar likvärdighet utifrån barnens rätt till en likvärdig förskola och vill verka för att kompetens fördelas och stärks över enheterna. Likvärdigheten börjar på ledningsnivån och i det närvarande pedagogiska ledarskapet. Prioriterade områden i arbetet för likvärdighet är att säkra pedagogernas kompetens, höja förskollärartätheten samt fördela resurser över förskolorna. Prioriteringarna utgår från analyser av identifierade förbättringsåtgärder och utvecklingsbehov med fokus på ökad måluppfyllelse av barnens utveckling och lärande.

Under året har antalet förskoleenheter ökat från fem till sex stycken, med samma antal ledningsfunktioner, vilket ytterligare främjar ledningsteamens förutsättningar att utöva ett nära ledarskap. I högre grad än tidigare deltar exempelvis ledningsfunktioner vid arbetslags självskattningar och reflektioner vilket i sin tur bidragit till ökad kunskap kring utbildningarnas pedagogiska kvalitet. Arbetslagens systematiska kvalitetsarbete sker till stor del i det pedagogiska verktyget OneNote och det ledningsteamet kan se är en ökad kunskap och medvetenhet hos pedagogerna för reflektionens betydelse. Arbetet med gemensamma basmiljöer på samtliga avdelningar har fortsatt under året.

Stadsdelens fokusområden:

Förvaltningen håller kvar Basmiljö (Pedagogisk miljö) samt Språk och kommunikation utifrån att de bedöms ge god utväxling på bred front. Om utbildningarna består av pedagogiska miljöer som främjar god omsorg, utveckling och lärande hos barnen och har medarbetarna god kompetens inom språkarbetet, erbjuds barnen en mer likvärdig förskola med hög kvalitet inom samtliga nationella målområden.

Basmiljö (pedagogisk miljö)

Under 2018 genomförde samtliga ledningsteam kartläggningar av förskolornas miljöer. Resultatet av kartläggningen visade att variationerna mellan stadsdelens förskolor och

avdelningar var för stora och därmed inte likvärdiga. För att kunna säkerställa likvärdigheten togs ett beslut i ledningsgruppen att stadsdelen skulle arbeta fram gemensamma basmiljöer som en lägsta godtagbar nivå. Resultatet av arbetet gav fem basmiljöer med tillhörande material med syftet att alla barn i Skärholmen har rätt till miljöer och material som stimulerar och utmanar dem. Under 2019 har dessa basmiljöer börjat implementeras, ett arbete som medfört att material köpts in till vissa förskolor men främst att dialog och diskussioner kring basmiljöernas syfte och funktion har tilldelats mer tid för dialog och reflektion i såväl ledningsorganisationen (rektorer, biträdande rektor samt pedagogiska utvecklingsledare) som mellan ledningsteam och arbetslag samt mellan pedagogerna. Ledningsteam har använt sig av enheternas barnskötar- och förskolläraryrforum samt studiedagar för fördjupningsarbete kring miljön, kunskap och förhållningssätt.

Språk och kommunikation

Det finns medarbetare som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket. I ett område som Skärholmen, där barnen i förskolorna får det extra stora konsekvenser då det behöver skapas rika språkmiljöer där även arbetet med modersmål ingår. Satsningen med Läslyftet har fortsatt under 2019, samtliga förskollärare har genomfört utbildningen och under hösten påbörjade barnskötarna samma utbildning vilket har lett till att pedagogerna kan mötas ännu mer ute på förskolorna i dialog kring språkarbetet. Det finns nu miljöer på förskolorna som inbjuder till läsning på olika sätt och daglig högläsning finns på avdelningarna. Även litteratur kopplat till olika miljöer/ämnen har berikat barns utveckling och lärande.

Att på ett tydligt och konkret sätt introducera miljö och material för barn har visat sig öka barnens ordförråd och förståelse för hur man kan använda material. Det faktum att flera förskoleenheter under året även haft workshops med pedagoger kring hur och till vad de kan använda material har visat sig ge resultat i pedagogernas arbete med barnen.

Analys

Anvisning

Beskriv underlagen för uppföljningen och analysera vad som bidragit till att de förväntade resultaten uppfyllts respektive inte uppfyllts. Om det bedöms att arbetet med ett utvecklingsområde behöver fortsätta ska nuläget inför det kommande årets arbete beskrivas här.

En viktig förutsättning för att kunna arbeta mot en likvärdig förskola med hög kvalitet krävs att ledningen äger god kunskap om vilken utbildning och undervisning stadsdelens barn deltar i. Att stadsdelen valt att hålla kvar samma fokusområden samt att det skett gemensamma satsningar inom både pedagogisk miljö och språk och kommunikation har bidragit till att ledningen ökat sin kunskap kring förskolornas nuläge. Enskilda uppföljningar, kvalitetsuppföljningar, pedagogiskt forum, syskonteam samtals och utvidgad ledningsgrupp - allt tillsammans har under året gett ökad kunskap kring enheternas/förskolornas/avdelningarnas nuläge. Det faktum att arbetslagens reflektioner och arbetslagsuppföljningar har tydligare syften och att kompetens hos pedagoger ökat är nödvändiga pusselbitar för att helhetsbilden ska bli så tydlig som möjligt. Handledningen från stadsdelens specialpedagoger ger effekter på arbetssätt kring språk och kommunikation i kombination med kurser i TAKK.

Stadsdelen håller kvar samma fokusområden under 2020 med målet att ytterligare öka kunskap och kompetens hos såväl ledning som pedagoger. Fördela resurser är ett utvecklingsområde inför 2020 samt att följa vilka effekter arbetet med barnen de facto ger.

Under 2020 kommer satsning ske med att öka medarbetarnas kunskap i yrkesspråket.

Effekter av övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser innevarande budgetår för ökad måluppfyllelsen

Anvisning

Beskriv bakgrund till eventuella övriga gemensamma insatser som gjorts på stadsdelsnämnds nivå och vilka effekter insatserna haft.

Enheternas VP

Under två planeringsdagar i början av året arbetade rektorer och biträdande rektorer fram stadsdelens gemensamma enhetsmål. Genom att varje enhet arbetar mot gemensamma mål finns det någonting att mäta mot. I arbetssätten kan respektive enhet beskriva var deras fokus bör ligga och det finns även möjlighet att komplettera med ytterligare mål om det är något ytterligare som behöver uppmärksammas. Utgångspunkten i arbetet med att formulera gemensamma enhetsmål var budget 2019, Lpfö 18 samt Skärholmens kommunala förskolors verksamhetsidé. Begrepp från läroplanen användes i målformuleringarna för att förtydliga förskolornas nationella uppdrag. Med syfte att främja kvalitativa bedömningar av förskolornas utbildningar valde förvaltningen även att lägga upp en ny struktur för enheternas verksamhetsplaner. Till skillnad mot tidigare år formulerades förväntade resultat och målvärden med beskrivande text istället för som tidigare med indikatorer. De indikatorer som finns kopplade till enhetsmålen handlar om vårdnadshavarnas upplevda nöjdhet och är samlade under målet "Förskola och hem". Varje enhet svarar även mot de indikatorer som kommer från kommunfullmäktige och nämnd.

Fortbildningsresa till Reggio Emilia

Stadsdelens pedagogiska utvecklingsledare (sex stycken), en biträdande rektor samt avdelningens utvecklingsledare deltog under våren på en veckas fortbildning i Reggio Emilia. Anledningen till varför en biträdande rektor deltog var för att den enheten just då höll på att rekrytera en ny pedagogisk utvecklingsledare. Fortbildningens innehåll gick i linje med stadsdelens gemensamma fokusområde basmiljö (pedagogisk miljö) och syftet med resan var att arbetsgruppen pedagogiska utvecklingsledare skulle få en ny gemensam upplevelse samt möjlighet att dela tankar och kunskap kring miljöer, projektarbete och förhållningssätt.

Utvecklingsdagarna på Djurönäset 4-5 april 2019

Syftet med dagarna, med ledorden "Du är viktig", var att samla stadsdelens medarbetare (pedagoger, kockar och administratörer) för en gemensam upplevelse samt för pedagogernas del att starta upp arbetet med förskolans reviderade läroplan. Dagarna inleddes med en extern föreläsare som på ett levande och konkret sätt föreläste, för samtliga medarbetare, utifrån bemötande, professionalitet samt individens och det kollegiala ansvaret det innebär att arbeta på en arbetsplats. Samtliga pedagoger deltog i workshops, samarbetsövningar och aktiviteter som planerades och genomfördes av stadsdelens rektorer, biträdande rektorer, pedagogiska

utvecklingsledare, avdelningschef samt stadsdelens utvecklingsledare och verksamhetscontroller. Från den reviderade läroplanen koncentrerades arbetet kring Omsorg, Lek och berättande samt Utbildning och undervisning.

TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation)

En kompetenshöjande utbildning som stadsdelens satsat på för samtliga pedagoger. TAKK är ett komplement i språkarbetet och används aktivt i arbetet med barnen.

Autisminformation samt workshops i att skriva handlingsplaner

Stadsdelens specialpedagoger har fortbildat pedagoger såväl i specifik kunskap gällande autism samt arbetat tillsammans med pedagogerna för att utveckla innehållet i handlingsplaner.

Förskolesummit

Samtliga förskollärare i stadsdelens samt några från ledningsorganisationen deltog i de föreläsningar som erbjöds. Stadsdelen hade en monter med fokus på medarbetarkraften och då med fokus på innehåll från utvecklingsdagarna på Djurönäset.

Genom att arbeta mot gemensamma mål finns det någonting att mäta mot.

Analys

Anvisning

Beskriv underlagen för uppföljningen och analysera vad som bidragit till att de förväntade resultaten uppfyllts respektive inte uppfyllts. Om det bedöms att arbetet med en insats behöver fortsätta ska nuläget inför kommande årets arbete beskrivas här.

Stadsdelens arbete med kvalitativa bedömningar av förskolornas utbildning, och vilken effekt arbetslag och ledning kan se hos barnen, har varit och är fortsatt en utmaning. Det som framkommit under året är behovet av att arbeta fram kriterier eftersom de förväntade resultat, som togs fram i början av året, visade sig vara för generella och svåra att följa upp faktiska resultat av. Under senare delen av hösten arbetade enheterna, i sina syskonteam, med att ta fram kriterier för enhetsmålen. Förskollärare från respektive syskonteam tilldelades 1-2 enhetsmål att arbeta med, ett arbete som kommer att fortsätta under våren 2020.

Gemensamma satsningar som utvecklingsdagar på Djurönäset för samtliga medarbetare samt resan till Reggio Emilia för de pedagogiska utvecklingsledarna har starkt bidragit till att ytterligare förstärka en "vi" känsla för medarbetare i Skärholmens stadsdel.

Utvärderingar som gjordes på Djurönäset visade bland annat att de ledord stadsdelen ville förmedla dvs "Du är viktig" gick fram till och uppskattades av medarbetarna. Arbetet med den reviderade läroplanen fortsätter under 2020. Under våren kommer förskoleenheterna att förlägga planeringsdagar under en och samma vecka med syftet att använda varandras kompetens i linje med det arbete som startades på Djurönäset.

Resan till Italien har inspirerat de pedagogiska utvecklingsledarna i hur aktiviteter kan förberedas och genomföras för att stimulera barns nyfikenhet och kreativitet. Flera förskoleenheter har under höstterminen bjudit in pedagoger till workshops för att introducera nytt material och inspirera till nya projektarbeten utifrån kunskapen att om pedagogerna själva

har provat på olika tekniker kommer detta även i högre grad barnen till del.

Självvärdering

Anvisning

Redovisa det genomsnittliga värdet för WKI, kvalitetsindikatorn, i stadsdelsnämnden, samt hur det sett ut över en treårsperiod. Kommentera om det är skillnader över tid och/eller mellan olika områden samt vilka kriterier som angetts som vanligaste hindret för ännu högre bedömningar.

Beskriv arbetet med att utveckla bedömningskompetensen och hur förskolecheferna säkerställer rimliga bedömningar.

Redovisa hur många arbetslag som gjort bedömningen att de inte når upp till nivå tre och om det är samma arbetslag som föregående år.

Beskriv vilket stöd dessa arbetslag fått och vilka effekter det gett.

Genomsnitt

Förskoleenheternas avdelningar ligger jämnt i antal på nivå 3 och 4 sånär som inom en förskoleenhet där sju avdelningar ligger på nivå 2. Två av dessa avdelningar saknar förskollärare. Under året har rekrytering av förskollärare skett men av olika anledningar har det inte fungerat. Rekryteringsarbetet har därmed fortsatt. Det som hindrar arbetslagen att nå nivå 3 är huvudsakligen att relevanta digitala verktyg inte används där de kompletterar och bidrar till barnens språkutveckling. Ytterligare en avdelning, inom en annan förskoleenhet, skattar sig på nivå 2. Det som hindrar detta arbetslag att nå nivå 3 är att det inte finns relevant dokumentation som synliggör utbildningen och visar på barns förändrade kunnande. Arbetslaget har förskollärare nu men har under en längre tid varit utan. Vad gäller nivå 5 står en enhet för 71% av det totala antalet, det är inte samma enhet som år 2018.

Variation

Inom samtliga fem områden har variationen ökat i jämförelse med tidigare år. Detta beror på att totalt åtta avdelningar skattat sig på nivå 2, att jämföra med två avdelningar 2018. Stadsdelens gemensamma arbete med fokusområdena pedagogisk miljö och språk och kommunikation har bidragit till att flera ledningsteam ser en ökad medvetenhet och kompetens hos pedagoger. Detta har i sin tur lett till att skattningen hos flera avdelningar har ökat.

Arbetet med att utveckla bedömningskompetens

Stadsdelens sex ledningsteam har individuella sätt att utveckla kompetensen hos medarbetarna men för samtliga handlar det till stor del om ökad närvaro vid bedömningstillfällena samt att de under 2019 har kompetensutvecklat pedagogerna i det reviderade självskattningsverktyget. Ledningsteamerna arbetar mer kring hur självvärderingen står i relation till förskolundersökningen vilket har medfört ökad medvetenhet kring en helhetsbild för pedagogerna av deras pedagogiska arbete. Det pågående kvalitetsarbetet

innebär att självskattningen följs upp och resoneras kring vilket har medfört att pedagogerna blivit mer medvetna om vad de olika nivåerna innebär. Ledningens uppföljningar av självvärderingen har också medfört en ökad medvetenhet och en kompetenshöjning hos medarbetarna. Arbetslagsuppföljningar är något som sker inom samtliga enheter men strukturen ser olika ut. Det förekommer miljö/språkvandringar samt att flertalet ledningsteam genomför arbetslagsuppföljningarna på aktuell avdelning för att medarbetarna på ett enkelt sätt ska kunna visa/beskriva sin verksamhet utifrån självskattningens målområden.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling		
År	Genomsnitt	Variation
2016	3,4	3,1-3,6
2017	3,3	3,0-3,5
2018	3,3	3,2-3,5
2019	3,2	2,6-3,5

Bild ovan: Färre arbetslag har skattat sig på nivå 5. År 2017 = 6 st att jämföra med år 2019 = 1 st. Det faktum att ledningen närvarar vid arbetslagens skattningar har lett till att arbetslag som tidigare lagt sig på nivå 5 nu skattar sig på en nivå som motsvarar den faktiska nivån.

Åtta arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 (samtliga ligger på nivå 2). Det som hindrar från att nå nivå 3:

1. Barnen har tillgång till material som uppmuntrar till dialog och kommunikation och även relevanta digitala verktyg som används där de kompletterar och bidrar till barns språkutveckling. 2. Det finns med hänsyn till barns integritet relevant dokumentation kring arbetet med barns språk och barns förändrade kunnande på det här området som till viss del används i det systematiska kvalitetsarbetet samt för att utveckla undervisningen mot målen för utbildningen.

Pedagogisk miljö och material		
År	Genomsnitt	Variation
2016	3,4	3,1-3,6
2017	3,3	3,0-3,7
2018	3,2	3,1-3,5
2019	3,2	2,6-3,5

Bild ovan: Färre arbetslag har skattat sig på nivå 5. År 2017 = 7 st att jämföra med 2019=2 st.

Åtta arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 (samtliga på nivå 2). Det som hindrar från att nå nivå 3:

1. Relevanta digitala verktyg är ett tillägg som förstärker den pedagogiska miljön och används medvetet i olika sammanhang på förskolan 2. Det finns relevant dokumentation som synliggör de möjligheter som finns och med hänsyn till barns integritet hur de använder dem. I det systematiska kvalitetsarbetet används dokumentationen till viss del för att utveckla miljö och material så att det bidrar till att uppfylla målen för utbildningen. 3. Materialet är rikligt och varierat med utgångspunkt i läroplanens målområden. 4. Vårdnadshavarna är informerade om hur miljön är utformad.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer		
År	Genomsnitt	Variation
2016	3,3	3,1-3,6
2017	3,3	3,1-3,6
2018	3,3	3,1-3,5
2019	3,2	2,7-3,4

Bilden ovan: Färre arbetslag har skattat sig på nivå 5. År 2017 = 3 st att jämföra med 2019=1st

Sju arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 (samtliga på nivå 2). Det som hindrar från att nå nivå 3:

1. Det finns tillgång till relevanta digitala verktyg som används medvetet i olika skapande aktiviteter på förskolan där de kompletterar och bidrar till barns lärande 2. Det finns relevant dokumentation som med hänsyn till barnens integritet synliggör den skapande verksamheten och visar på barns förändrade kunnande.

Barns matematiska utveckling		
År	Genomsnitt	Variation
2016	3,2	3,1-3,5
2017	3,2	3,0-3,4
2018	3,2	3,1-3,4
2019	3,1	2,6-3,3

Bilden ovan: Färre arbetslag har skattat sig på nivå 5. År 2017 = 3 st att jämföra med 2019=1st

Sju arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 (samtliga på nivå 2). Det som hindrar från att nå nivå 3:

1. Det finns tillgång till relevanta digitala verktyg som där de kompletterar och bidrar till barns lärande används medvetet i arbetet med matematik vilket ger dem förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens. 2. Det finns med hänsyn till barns integritet relevant dokumentation av barns matematiska utveckling som till viss del används i det systematiska kvalitetsarbetet för att utveckla arbetet med matematik utifrån utbildningens mål. 3. Vårdsnadshavarna är informerade om hur vi arbetar med det här området.

Naturvetenskap och teknik		
År	Genomsnitt	Variation
2016	3,4	3,2-3,8
2017	3,3	3,0-3,4
2018	3,2	3,1-3,4
2019	3,3	2,6-3,4

Bilden ovan: Färre arbetslag har skattat sig på nivå 5. År 2017 = 3 st att jämföra med 2019=1st

Sju arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 (samtliga på nivå 2). Det som hindrar från att nå nivå 3:

1. Det finns tillgång till relevanta digitala verktyg som där de kompletterar och bidrar till barns lärande används medvetet i undervisningen på förskolan vilket bidrar till barns lärande och ger dem förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens. 2. Det finns med hänsyn till barns integritet relevant dokumentation om arbetet på det här området och barn förändrade kunnande som till viss del används i det systematiska kvalitetsarbetet för att utveckla arbetet med naturvetenskap och teknik utifrån målen för utbildningen. 3. Barnen får goda möjligheter att utforska naturen med växter, djur och naturfenomen samt vardagsfenomen och vardagsteknik.

Analys

Anvisning

Analysera vad variation och låga bedömningar beror på.

Redovisa de åtgärder som planeras med utgångspunkt från analysen för att öka kvaliteten och likvärdigheten i utbildningen. Ta med det i den sammanfattande analysen.

Bedömningar under nivå 3

Variationen har ökat då det är fler arbetslag i år som skattat sig på nivå 2.

Totalt inom stadsdelen är det åtta arbetslag som satt nivå 2 inom språk och kommunikation samt pedagogisk miljö, inom övriga tre områden har sju arbetslag satt nivå 2. Sju av åtta arbetslag finns inom samma förskoleenhet. Två av dessa arbetslag saknar förskollärare.

Hindrande kriterier

Det är huvudsakligen två delar som hindrar arbetslagen; att digitala verktyg inte används med syfte att komplettera och bidra till barns lärande samt att det inte finns relevant dokumentation som används i ett systematiskt kvalitetsarbete.

Åtgärder

Under höstterminen har en inventering skett inom den förskolenhet där sju avdelningar skattat sig på nivå 2. Inventeringen har syftat till att ledningen, genom dialog med samtliga medarbetare, ska få en samlad bild samt identifiera arbetslagens utmaningar kopplat till förskolans pedagogiska uppdrag. En åtgärd är att organisationen, under våren 2020, kommer implementera en ny organisationsstruktur för att främja det systematiska kvalitetsarbetet. Ledningen kommer även gå igenom kvalitetsindikatorns stödmaterial med samtliga arbetslag inför vårterminens skattning i verktyget.

Förskoleundersökning

Anvisning

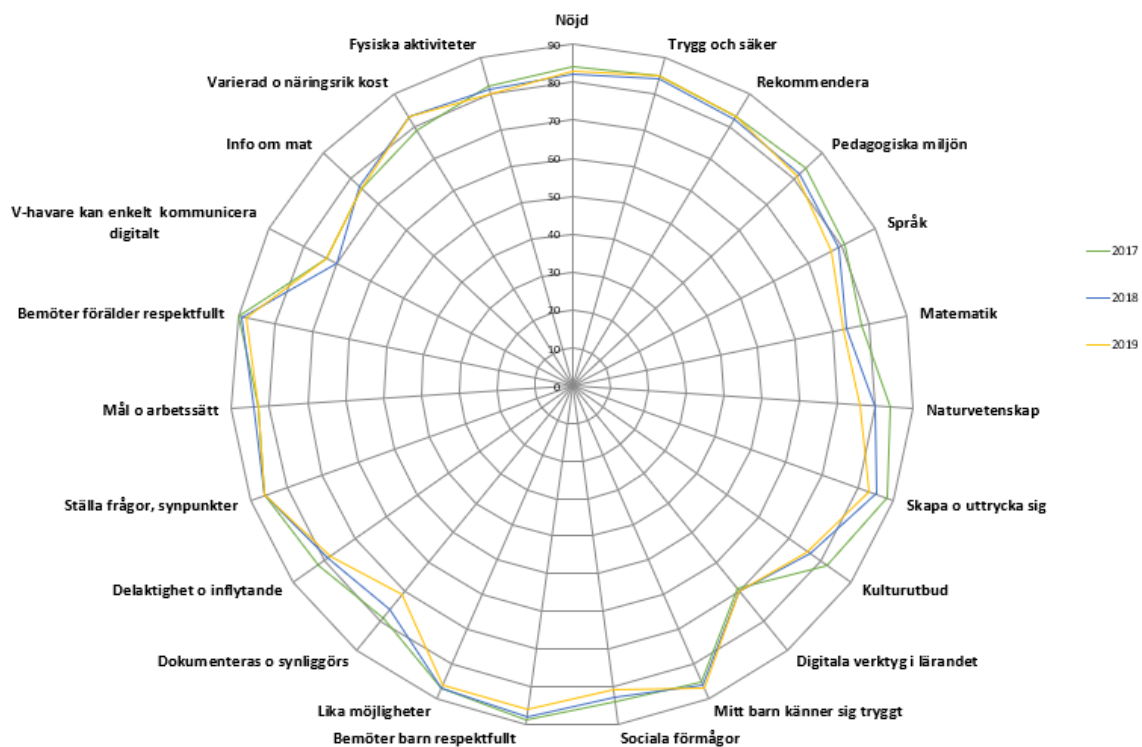
Redovisa resultatet för stadsdelsnämnden/enheten för samtliga frågeställningar gärna i form av spindeldiagram. Redovisa nöjd-föräldrindex över de senaste tre åren.

Kommentera om det är skillnader mellan olika år och områden.

Beskriv de variationer i förhållande till staden som helhet, övriga stadsdelar samt mellan och inom förskoleenheter som utgör grund för analysen nedan.

Årets resultat

Spindeldiagrammet nedan illustrerar resultaten från förskoleundersökningen under de senaste tre åren. Resultatet för 2019 redovisas i gul färg och för flertalet av frågorna har resultatet sjunkit. Sett över förskoleenheterna är det tre enheter som har höjt sina resultat, två har sjunkit jämfört mot föregående år och en enhet är helt ny och saknar därmed en jämförelse. Svarsfrekvensen ökade markant under 2019 till 75 % jämfört mot 71 % svarande föregående år. Inom stadsdelen är det dock en stor variation av svarsfrekvensen där en förskoleenhet har 64 % svarande och två andra har 80 %.

Nöjd föräldrindex

KF-Indikatorn "Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola" uppgår 2019 till 83 jämfört med 82 år 2018.

Nöjd föräldrindex	2017	2018	2019
Skärholmen	84	82	83
Staden	88	85	85

Analys

Anvisning

Analysera vad variationerna beror på mellan olika år och mellan förskoleenheter.

Beskriv eventuella åtgärder som planeras med utgångspunkt från detta.

Nöjd föräldrindex

25 % av förvaltningens förskolor når årsmålet om andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan. Tre av dessa förskolor finns i Sättra, två i Bredäng och en i Vårberg. Utfallet för samtliga förvaltningens förskolor på 83 % är en procentenhet högre jämfört med föregående år men trots ökningen uppnås inte årsmålet. Vårdnadshavare till flickor är mer nöjda än vårdnadshavare till pojkar. Samma mönster syns i resultatet för hela staden men det skiljer sig åt mellan förvaltningens förskolor. I förskoleundersökningens öppna svar framkommer bland annat att vårdnadshavarna efterfrågar mer kunskap om hur digitala verktyg används i undervisningen. 86 % av vårdnadshavarna instämmer med att de känner sig välkomna att ställa frågor till verksamheten, vilket är högre än stadens övriga kommunala förskolor (83 %). Att vårdnadshavare känner sig trygga i att ställa frågor till verksamheten ser förvaltningen som en god förutsättning för att öka nöjdheten.

Förskolornas kommunikation med vårdnadshavare kring vad som ingår i förskolans uppdrag behöver öka i kombination med kompetenshöjande åtgärder för pedagoger kring uppdragets innehåll. I kontakten med vårdnadshavare, exempelvis på föräldramöten och via veckobrev, behöver det synliggöras hur de digitala verktygen används i barnens lärande.

Resultaten jämfört mot staden

Trots att majoriteten av resultaten sjunkit i stadsdelen placerar sig ändå Skärholmen högt inom vissa områden jämfört mot övriga stadsdelar. Vårdnadshavarna i Skärholmen upplever fortsatt att det är enkelt att kommunicera digitalt med förskolorna (73 %) jämfört mot staden (59 %). Förvaltningens resultat kring andelen vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud ligger fortsatt högre (76 %) än resultatet totalt för staden (64 %).

Resultat från övriga underlag

Anvisning

Redovisa vad som, förutom det som redan beskrivits ovan, framkommit i resultatdialoger med enheterna, vid verksamhetsbesök, i enheternas likabehandlingsarbete och klagomålshantering på olika nivåer. Beskriv om insatser har genomförts med anledning av detta och vilka effekter insatserna gett.

Beskriv om och i så fall hur nämnden har följt upp att arbetslagen kontinuerligt och systematiskt dokumenterat barns förändrade kunskande kopplat till den undervisning som bedrivits utifrån de nationella målen.

Klagomålshantering

Under året har 11 klagomål kommit in till förvaltningens förskoleverksamhet. Av dessa har nio klagomål avslutats samt att det pågår utredningar i övriga. Fem klagomål handlar om konflikter och kränkningar som uppstått mellan barn, fyra klagomål gäller pedagogers agerande mot enskilda barn, ett klagomål handlar om en vårdnadshavare som framfört klagomål på en annan vårdnadshavare samt ett klagomål gällande förskolans utemiljö. Kränkningar utmynnar alltid i en utredning och handlingsplan. Därutöver arbetar förskolorna kontinuerligt med barns inflytande kopplat till likabehandlingsplanen, detta är både ett främjande och ett förebyggande arbete.

Analys

Anvisning

Analysera hur dessa underlag hänger samman med andra resultat, om det som framkommit leder fram till åtgärder eller insatser av något slag som behöver tas med till den samlade analysen.

- *Analysera de strukturella förutsättningarna utifrån hur de påverkat måluppfyllelsen och likvärdigheten. Redogör för relevanta variationer mellan enheter, förskolor och arbetslag.*
- *Hur påverkas undervisningen av att det finns arbetslag som saknar legitimerade förskollärare?*
- *Vilka åtgärder har genomförts för att se till att alla barn får undervisning av legitimerade förskollärare?*
- *Finns det variationer i andel legitimerade förskollärare och personal utan utbildning för arbete med barn? Vad görs för att öka likvärdigheten?*
- *Syns skillnader i personalens utbildningsnivå i resultaten i WKI och Förskoleundersökningen?*

Redovisa de åtgärder som planeras med utgångspunkt från detta och ta med de viktigaste i den sammanfattande analysen.

Förskollärare

Förvaltningen har fortsatt en utmaning i att fördela förskollärarnas kompetens jämt över avdelningarna. Totalt har förvaltningen 83 avdelningar och de 4 avdelningar som saknar förskollärare är ojämnt fördelat över förskolorna. Det finns ingen förskola som helt saknar förskollärare.

Pedagogiska utvecklingsledare alternativt förskollärare från grannavdelningar deltar vid planeringen, uppföljningen och utvärderingen av verksamheten på de avdelningar som saknar förskollärare. För samtliga avdelningar som saknar förskollärare finns en åtgärdsplan där det framgår hur förskollärlärd undervisning säkerställs. Förvaltningen ser över hur förskollärarnas kompetens är fördelad över förskolorna genom uppföljningar med förskolornas ledningsteam.

Effekter av stadsövergripande insatser innevarande budgetår

Anvisning

Beskriv vilka stadsövergripande insatser som stadsdelen tagit del av och vilka eventuella effekter de gett.

Programmeringsnätverk

Mediateket erbjuder kompetensutveckling och stöd inom lärande med digitala verktyg för kommunala förskolor och skolor. Under året har de haft ett nätverk för programmering i förskolan, där en medarbetare från varje förskoleenhet deltagit. Deltagarna har fått lära sig om programmering, praktiskt fått prova olika material som kan vara användbara i barngrupp och delat erfarenheter från arbete med barn. Sammanfattningsvis har nätverket gett stöd för den fortsatta dialogen bland pedagogerna som har frågor om hur de ska kunna arbeta med programmering och det har särskilt uppskattats att det finns så många analoga arbetssätt för att inleda arbetet med programmering i förskolan.

Sammanfattande analys

Anvisning

Här redovisar stadsdelsnämnden/enheten sin samlade bedömning av verksamhetens måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen utifrån underlagen nedan samt hur de kompletterar och påverkar varandra.

Förvaltningen gör bedömningen att ledningsteamens kunskap om förskolornas utbildningar har ökat. Den ökade kunskapen beror bland annat på att teamen fysiskt befunnit sig närmare utbildningen genom att delta i arbetslagsreflektioner och olika pedagogiska forum samt att arbetssätt har utvecklats såväl gemensamt inom stadsdelen som inom respektive förskoleenhet. Utformningen av enheternas verksamhetsplaner har utvecklats under året till att fokusera mer på kvalitativa bedömningar av förskolornas utbildning vilket har visat sig vara en utmaning men arbetet har främjat den pedagogiska dialogen i såväl ledningsorganisation som i arbetslag. Från förskoleenheterna har förvaltningen fått återkoppling att pedagogerna är tryggare med vilka som är förskolans huvudsakliga mål givet att detta har diskuterats mer tydligt under året.

Förvaltningen gör bedömningen att stadsdelens arbete mot en likvärdig förskola med hög kvalitet fortsätter att utvecklas. Förskolornas lägstänivå vad gäller såväl miljö, material som arbetssätt har ökat under året.

Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå

Anvisning

Beskriv vilka övergripande utvecklingsområden som bedöms vara särskilt viktiga för verksamhetsutveckling och likvärdighet utifrån analysen ovan.

Ange vilka insatser som kommer att genomföras och hur effekterna av insatserna ska följas upp.

Språkutveckling för pedagoger

På förvaltningens förskolor finns medarbetare som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket. I ett område som Skärholmen får det extra stora konsekvenser då det behöver skapas rika språkmiljöer där även arbetet med modersmål ingår. Förvaltningen behöver därför stärka kunskaperna i svenska språket för pedagoger och därigenom stärka kunskaperna i svenska språket för barnen i våra förskolor, öppna förskolor och parklekar. Förvaltningen har även fått signaler från skolan att barnen har mycket begränsade ordförråd vilket ytterligare visar på behov av utvecklingsinsatser inom förskolan.

Förvaltningen avser därför att genomföra en språkutvecklande insats för pedagoger under kommande år. Utbildningen kommer ske i förvaltningens förskolor och anpassas utifrån kontexten i förskolans utbildning, i såväl tal som skrift.

Fördela resurser

Förvaltningen ser fortsatt en utmaning i att fördela resurser så att det bidrar till likvärdiga förutsättningar för barnen. Det finns avdelningar inom förvaltningen som saknar förskollärare samtidigt som det finns avdelningar med fler än en förskollärare. Vidare syns även i resultaten från kvalitetsindikatorn att även arbetslag med förskollärare skattar sig lågt inom flera områden. Förvaltningen behöver följa upp och fördela arbetslagens kompetens utifrån barngruppens behov och förutsättningar. De uppföljningsverktyg som används kommer att utvecklas med denna analys som utgångspunkt.

Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår

Anvisning

Mot bakgrund av stadsdelsnämndens analys och utvecklingsbehov redovisas behov av gemensamma stadsövergripande insatser för Stockholms stad.

Förvaltningen behöver stärka kunskaperna i svenska språket för pedagoger och därigenom stärka kunskaperna i svenska språket för barnen i våra förskolor, öppna förskolor och parklekar. Kommande budgetår kommer därav språkstödande kompetenssatsningar att ske bland pedagoger.

Stadsdelen ser ett behov av att fördela resurser, såväl ekonomiska som personella, på ett mer medvetet sätt utifrån barngruppens sammansättning. Det innebär att fokus ligger på att arbetslagens utformning och kompetens utgår från de behov som finns i barngruppen framför att mäta antal barn per anställd eller barngruppens storlek.